

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Duplici conclusione utraque difficultas resolvitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

le, nimirum secundum species intelligibiles in intellectu possibili servatas; non manere tamen quantum ad materiale, nempe quantum ad phantasmata, quibus extrahuntur per intellectum agentem: quia cognitio non fiet tunc per conversionem ad illa, sed erit alius modus intelligendi.

Articulis sequentibus docet ex virtutibus Theologicis, nec fidem nec spem, sed duntaxat charitatem remanere in patria. De quo in tractatu de virtutibus Theologicis.

DISPUTATIO VI.

De donis spiritus Sancti.

Ad questionem 68. Divi Thomae.

Cum dona Spiritus Sancti maximam cum virtutibus habeant cognationem, tractatu de virtutibus subjungimus veluti appendicem, disputationem de donis Spiritus Sancti, in qua de illis tam in communi quam in particulari breviter differemus.

ARTICULUS PRIMUS

Utrum dona Spiritus Sancti sint habitus, & virtutibus etiam infusis distincti?

1. Dupliciter potest aliquid dici donum Spiritus Sancti: primo generali quadam ratione, quia scilicet gratis à Spiritu Sancto ut à causa efficiente procedit; & in hoc sensu omnes gratiae, & virtutes infusae possunt dici dona Spiritus Sancti: secundò speciali quadam ratione, quatenus donum importat specialem dispositionem à Spiritu Sancto animae impressam, quae disponitur ad hoc ut bene & facile ab ipso ad opera extraordinaria moveatur. Dari autem in nobis huiusmodi dona seu dispositiones, constat ex Scriptura, Isaia 11. Ecclesiast. 10. & 17. 1. ad Corinth. 12. & alibi saepe, ubi fit expressa illorum donorum mentio: tum etiam ex hymno Ecclesiastico, in quo Spiritus Sanctus *Septiformis munere* appellatur, ipsumque his verbis Ecclesia interpellat: *Da tuis fidelibus in te consistentibus sacram septenarium.*

2. Accedit ratio D. Thomae, qui hic art. 1. sic discurrit: *Omne quod movetur necesse est proportionatum esse motori, & haec est perfectio mobilis in quantum est mobile, dispositio quae disponitur ad hoc quod bene moveatur à suo motore: Quanto igitur movens est altior, tanto necesse est quod mobile perfectiori dispositione ei proportionetur; sicut videmus quod perfectius oportet esse discipulum dispositum ad hoc ut altiore doctrinam capiat à Doctore. Manifestum est autem quod virtutes humane perficiunt hominem, secundum quod natus est moveri per rationem in his quae interioris vel exterioris agit: Oportet igitur inesse homini altiores perfectiones, secundum quas fit dispositus ad hoc quod divinitus moveatur; & iste perfectiones vocantur dona, non solum quia infunduntur à Deo, sed quia secundum ea homo disponitur, ut efficiatur promptè mobilis ab inspiratione divina, sicut dici-*

tur Isaia 50. Dominus aperuit mihi aurem, ego autem non contradico, retrorsum non abii.

Vocantur etiam in Scriptura perfectiones illae Spiritus Isaia 11. *Requiescet super eum Spiritus Domini, Spiritus sapientiae & intellectus, Spiritus consilii, & fortitudinis, Spiritus scientiae & pietatis, & replebit eum Spiritus timoris Domini.* Cujus appellationis varias & egregias rationes seu congruentias adducit Joannes à S. Thoma hic disp. 18. art. 1. Prima est, quia perfectiones illae donantur à Spiritu Sancto, cui nomen Spiritus & nomen doni tribuitur. Secunda, quia ex amore spirante & ponderante, & veluti ex spiritu cordis Dei procedunt. Tertia, quia quasi ipso Dei halitu inspiratur anima, quae ipsi ornatur, amplectendo ipsum quasi sponsum osculantem se, & osculo oris sui spiritum ei immittentem, ut perficiantur, & eleventur virtutes ad superiorem modum operandi, juxta illud Psal. 32. *Verbo Domini caeli firmati sunt, & spiritus oris eius omnis virtus eorum.* Denique dona illa caelestia Spiritus appellantur, quia his homo à Spiritu Sancto agitur, movetur, ac impellitur ad opera ardua & extraordinaria, juxta illud Apostolus ad Roman. 8. *Qui Spiritu Dei aguntur, filii Dei sunt.* Ubi Glossa: *Aguntur, dicit, non reguntur: plus est enim agi, quam regi: agi enim dicimus aliquem vix agentem, regi autem quasi iam aliquid agentem, qui ideo regitur ut recte agat: sed aguntur non quod nihil per se agant, sed quod ut aliquid agant, impetu gratiae impelluntur.* His praemissis

Duae circa illa dona occurrunt difficultates, in titulo hujus articuli insinuat, & breviter hic discutendae ac resolvendae. Prima est, an illa sint proprie habitus? Secunda, an distinguantur à virtutibus Theologicis, & moralibus infusis?

§. I.

Duplici conclusione utraque difficultas resolvitur.

Dico primò, dona Spiritus Sancti esse proprie habitus. Ita communiter docent Theologi cum D. Thoma hic art. 3. licet aliqui, ut refert Lorca, existimaverint haec dona solum esse actus quosdam virtutum speciales, non habitus.

Probatùr primò: Isaia 11. dona omnia in Christo permanentè fuisse asseritur, his verbis: *Requiescet super eum Spiritus Domini, Spiritus sapientiae & intellectus &c.* requiescere enim permanentiam importat: Sed donum permanentè inhaerens est habitus, non verò actus, vel dispositio transtiens: Ergo dona Spiritus Sancti sunt veri habitus, non verò actus, aut dispositiones transeuntes.

Probatùr secundò: Anima nostra est mobilis à triplici motore, scilicet à ratione, à lumine gratiae & fidei, & à speciali impulsu & instinctu Spiritus Sancti praeter communes regulas naturae & gratiae: disponitur autem ut facile & connaturaliter moveatur à ratione, per virtutes morales acquisite; ut moveatur à lumine fidei & gratiae, per virtutes morales infusas: Ergo ut connaturaliter moveatur à Spiritu sancto, debet etiam per aliqua dona habitualia disponi, ac proinde dona illa debent esse veri habitus, sicut virtutes morales acquisite & infusae.

Confirmatur: Per dona nobis, ut ita loquar

connaturalizantur actus ad quos moventur ex speciali instinctu Spiritus Sancti, sicut per virtutes morales acquiras, vel infusas, actus honesti ordinis naturalis vel supernaturalis, sunt nobis connaturales: Sed propter hanc causam virtutes illæ habent rationem habitus: Ergo & similiter dona Spiritus Sancti.

Dico secundò, dona Spiritus Sancti distingui realiter à virtutibus infusis, sive theologicis, sive moralibus. Est contra Scotum, Vazquezem Lorcam, & alios, existimantes dona hæc esse ipsamet virtutes infusas, secundum aliquam peculiarem denominationem, vel officium, ratione cuius dicuntur dona.

Probatur primò conclusio ex D. Thoma hic art. 1. in *sed contra*, ubi ex S. Gregorio lib. 1. moralium cap. 14. distinguit septem dona, (quæ dicit significari per septem filios Job) à tribus virtutibus theologicis, quas ait per tres filias Job figuratas esse. Et ex secundo moralium distinguit ea à quatuor virtutibus cardinalibus, quas dicit significari per quatuor angulos domus Job.

Probatur secundò ratione fundamentali: Illi habitus distinguuntur realiter, qui respiciunt distincta formaliter objecta: Sed virtutes & dona respiciunt objecta formaliter diversa: Ergo distinguuntur realiter. Major constat, Minor probatur. Virtutes acquiras respiciunt objectum ut dirigibile per regulas prudentiæ acquiras; virtutes verò infusæ illud attingunt ut dirigibile per regulas prudentiæ infusæ, modo communi & ordinario: At dona illud respiciunt ut dirigibile modo altiori, nempe per quandam specialem inspirationem & motionem Spiritus Sancti, præter regulas prudentiæ, præviè ad consilium & deliberationem. Unde Aristoteles lib. 1. moral. cap. de bona fortuna, ait quòd *his qui moventur per instinctum divinum, non expedit consilium secundum rationem humanam, sed quòd sequantur interiore instinctum; quia moventur à meliori principio, quam sit ratio humana*: Atqui objectum ut dirigibile modo altiori supra regulas prudentiæ, distinguitur formaliter ab objecto ut dirigibili solum per regulas prudentiæ: Ergo virtutes & dona respiciunt objecta formaliter distincta.

Confirmatur: habitus quibus aliquid mobile disponitur ad recipiendam motionem ab aliquo superiori motore, debent inter se distingui, juxta motorum distinctionem & qualitatem: Sed homo per virtutes acquiras redditur promptè mobilis à lumine naturæ; per virtutes verò intus à lumine gratiæ & fidei; & tandem per dona à speciali impulsu & instinctu Spiritus Sancti: Ergo dona debent distingui ab illis virtutibus. Minor est certa. Major verò ex eo constat quòd omne mobile debeat proportionari suo motori.

Tertiò suaderi potest conclusio, & Adversariorum sententia convelli, argumento ad hominem: Cum enim Scotus, Vazquez, & Lorca, contra quos disputamus, non admittant virtutes infusas morales, sed duntaxat theologicas, si dona Spiritus Sancti à virtutibus infusis non distinguerentur, deberent reduci ad virtutes theologicas, seu cum illis identificari: v. g. sapientia, scientia, intellectus, & consilium, ad fidem reduci deberent, seu identificari cum illa; nam cum in intellectu resideant, cum spe & charitate, quæ in voluntate subiectantur, identifi-

cari nequeunt: Sed talia dona non possunt reduci ad fidem, seu cum illa identificari: tum quia fuerunt in Christo, in quo non fuit fides; tum etiam, quia (ut infra dicemus) remanent in patria, à qua fides excluditur, utpote cum clara Dei visione impossibilis, ut in tractatu de virtutibus theologicis ostendemus: Ergo dona Spiritus Sancti à virtutibus infusis realiter distinguuntur.

§. II.

Solvuntur objectiones contra primam conclusionem.

Obijcies primò contra primam conclusionem: De ratione habitus est permanentia: Sed hæc non convenit donis Spiritus Sancti: Ergo illa non sunt habitus. Major patet, Minor verò probatur primò ex D. Gregorio lib. 2. moral. cap. 41. ubi sic ait: *In cunctis fidelibus Spiritus sanctus venit, sed in solo Mediatore semper singulariter permanet*: Ergo dona non habent permanentiam in aliis hominibus à Christo.

Secundò probatur eadem Minor: Prophetia, dona miraculorum, & aliæ gratiæ gratis datæ, non dantur hominibus permanenter, & per modum habitus, sed transeunter, & per modum motionis: ut docet S. Thomas 2. 2. quæst. 171. art. 2. Ergo idem de donis Spiritus Sancti dicendum est.

Probatur tertiò: Homo concurrit solum ut instrumentum ad actiones donorum, cum potentiæ animæ non habeant sufficientem proportionem cum illis: Sed de ratione instrumenti est operari solum per virtutem seu motionem transeuntem, à causa principali impressam: Ergo dona non sunt aliquid in nobis permanens, sed transiens & fluens.

Denique probatur Minor: Habitibus & qualitatibus permanentibus utimur quando volumus: Sed justis donis Spiritus Sancti ornatus & instructus, non potest eorum operationes pro libito exercere: Ergo talia dona non sunt qualitates permanentes & habituales, sed motiones actuales & transeuntes.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem. Ad cuius primam probationem dicendum, Gregorium vel non loqui de donis Spiritus Sancti, sed de gratiis gratis datis, quæ non sunt permanentes & per modum habitus in fidelibus, sicut in Christo: vel si loquatur de donis, solum intendit quòd illa fuerint in Christo longè excellentiori modo, quam in aliis, non verò quòd in aliis justis non sint permanentes, modo tamen imperfectiori.

Ad secundam respondet D. Thomas hic art. 3. ad 3. concessa Antecedente, negando Consequentiam, & paritatem: dona enim Spiritus Sancti sunt necessaria homini ad salutem; Prophetia verò (inquit) est de donis quæ sunt ad manifestationem spiritus, non autem ad necessitatem salutis. Quòd discrimen insinuat à D. Gregor. 2. moral. cap. 41. dicente, quòd *in illis donis sine quibus ad vitam perveniri non potest, Spiritus sanctus in electis omnibus semper manet, sed in aliis non semper manet*.

Ad tertiam dicendum, de ratione quidem instrumenti propriæ & rigorosæ esse operari per motionem & virtutem transeuntem; non tamen de ratione instrumenti largæ & improprie sumptiæ